

Politiek of religieus probleem?	3
Calvijn en Israël	4
Gelukkige Israëliërs	6
Jezus in het <i>Israel Museum</i>	7
Het ja van God	8
Centrum voor Israëlstudies benoemt toeruster	10
Gecompleteerde Joden	11
Hoogtepunten in het Heilige Land	12
Personalia	12

Politiek of religieus probleem?

De ogen van de wereld zijn vaak gericht op de staat Israël. Daar lopen de spanningen tussen Joden en Palestijnen soms hoog op. De steeds terugkomende vraag is: wie mag waar wonen? Sinds 1948 zijn er enkele 'adempauzes' geweest, maar de onrust houdt aan. Een politieke oplossing lijkt ver te zoeken. De internationale gemeenschap stuurt al decennia lang aan op een 'twee-staten-oplossing'. De vraag is of die er ooit gaat komen.

Verkeerde voorlichting

Landkaartjes als deze zijn overal op internet te vinden. Ze lijken objectieve informatie te geven over het 'landverlies' aan Palestijnse kant. Maar wie de geschiedenis kent, weet wel beter! In 1947 stond Palestina onder Brits bestuur. Het 'Palestijnse land' was dus geen eigendom van de Palestijnen (een naam

die overigens pas sinds de jaren zestig in zwang is, omdat de Arabieren zich toen zo gingen noemen). Er werd een verdelingsplan opgesteld dat uitging van twee staten. Dat plan werd door de Verenigde Naties aanvaard. Het heeft echter alleen op papier bestaan, omdat de Arabieren het verwierpen. Zij wilden het land niet met de Joden delen. Waar de Joden 'land voor vrede' voorstelden, startten de Arabieren een geweldsgolf die uitmondde in het vertrek van de Britten en de Onafhankelijkheidsoorlog. Na de stichting van de staat Israël in 1948 is er in de periode 1949-1967 ook geen sprake geweest van Palestijns land. Na de Onafhankelijkheidsoorlog bezette Egypte de Gazastrook en Jordanië delen van Judea en Samaria, de Westelijke Jordaanoever. Deze landen waren geen moment bereid om een onafhankelijke Palestijnse staat toe te laten in deze gebieden.

Loze kreet?

Na de oorlog van 1967 kreeg Israël de Gazastrook en de Westelijke Jordaanoever in handen. Sindsdien zijn het keer op keer de Palestijnen geweest die hun doelstelling – 'Israël van de kaart vegen' – met geweld willen realiseren. Toen Israël zich uit de Gazastrook terugtrok, veranderde dit gebied in een terroristische stadsstaat. Hamas zwaait er de scepter en de Palestijn-

Lieuwejan van Dalen

se bevolking lijdt er zwaar onder. Is er één Palestijnse partij die de staat Israël erkent? 'Land voor vrede' lijkt een loze kreet. Het voorbeeld van Gaza doet vermoeden dat Israëls terugtrekking uit de zogenaamde 'bezette gebieden' tot meer geweld zal leiden, niet minder. Zo blijft het bestaansrecht van Israël onder druk staan.

Religieus probleem

De internationale gemeenschap ziet de situatie in Israël als een politiek probleem en zoekt naar een politieke oplossing. In het Israëlisch-Palestijns conflict is een heel cluster van factoren verknoot geraakt. Maar is het probleem ten diepste niet religieus? Ik bedoel dit: de overgrote meerderheid van de Palestijnse bevolking is moslim. Een van de kerngedachten van de islam is de eeuwige claim op gebieden die de islam ooit heeft veroverd. Radicale moslims claimen dus ook Spanje en de Balkan. Het 'naakte bestaan' van de staat Israël in het hart van het Midden-Oosten is voor veel moslims een extreme belediging van hun godsdienst. Dat is het probleem: Israël mag niet bestaan omdat het een niet-islamitisch land is. Vind daar maar eens een politieke oplossing voor. <

Verbonden is een uitgave van het deputaatschap Kerk en Israël van de Christelijke Gereformeerde Kerken in Nederland

Kennis van God is kennis van het leven met God. Israëls religieuze bestaan wordt gevormd door drie innerlijke houdingen:
 – de verbintenis met de levende God
 – de verbintenis met de Thora waarin zijn stem gehoord kan worden
 – de verbintenis met zijn zorg zoals die in de geboden tot uitdrukking komt.

(Abraham Joshua Heschel in *God zoekt de mens*)

Bij de foto op de voorpagina:

De Kanaänitische havenstad Akko werd bij de komst van de Israëliëten aan de stam Aser toegewezen. Aser kreeg een zeer vruchtbaar gebied in West Galilea aan de kust van de Middellandse zee, zoals Jakob profeteerde: 'zijn brood zal overvloedig zijn, en hij zal koninklijke lekkernijen leveren' (Gen. 49:20). Aser heeft de stad nooit kunnen veroveren. Zelfs in de bloeitijd van Israël heeft koning Salomo de stad en de omgeving afgestaan aan het Fenicische Tyrus. De Feniciërs waren zeevaarders en stelden groot belang in het bezit van de goed beschutte haven. In de huidige stad, waar veel Arabieren wonen, treffen we nog veel overblijfsels aan van de christelijke tijd, zoals de ondergrondse Kruisvaardersstad. Daarnaast klinkt van de moskeeën de oproep tot gebed.

colofon

Commissie van redactie: drs. L. van Dalen, dr. C.M. van Driel, ds. D.J.K.G. Ruiter
Eindredacteur: dr. C.M. van Driel, e-mail: cmvdriel@solcon.nl, tel.: (0318) 701560
Website: www.kerkenisrael.nl
Contact deputaten Kerk en Israël: e-mail: info@kerkenisrael.nl
Administratieadres: Landelijk kerkelijk bureau van de Chr. Geref. Kerken, Ghandistraat 2, 3902 KD Veenendaal, Postbus 334, 3900 AH Veenendaal, tel.: (0318) 582350, fax (0318) 582351, e-mail: info@cgek.nl

Penningmeester: P.A.J. Pruijssers, e-mail: penningmeester@kerkenisrael.nl, tel.: (0416) 85 12 96
 Bankrekeningnummer: NL19 INGB 0000 3652 71, t.n.v. Dep. Kerk & Israël Chr. Geref. Kerken te Veenendaal
 Voor legaten en schenkingen kunt u contact opnemen met de penningmeester, hij geeft ook gaarne informatie over diverse aan te bevelen projecten.

Het Parochet

De Thora wordt in de synagoge vanuit een perkamentenrol gelezen. Daarnaast worden de boeken Ruth, Hooglied, Prediker, Klaagliederen en Esther op *megillot*, rollen, geschreven en zo worden ze nog in de eredienst gebruikt. Het zijn de feestrollen. De *megilla* (enkelvoud) op de foto is de rol Esther. Deze rol wordt op het Poerimfeest gelezen. Esther ontmaskert, als koningin naast de Perzische koning Ahasveros, de Jodenhater Haman en voorkomt zo de moord op Joden in het Perzische rijk.

Joodse symbolen